

Archeologienota Brakel Haeyershoek 1

Programma van Maatregelen

Titel

Archeologienota Brakel Haeyershoek 1: Programma van Maatregelen

Auteur(s)

Annelore Vromans

Erkende archeoloog

2022/00094 – Annelore Vromans

Projectnummer DLV

23-10293

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2023F356

Plaats en datum

Roeselare, 28/06/2023

© DLV; © Annelore Vromans. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming.

INHOUD

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Aanleiding vooronderzoek.....	2
2.2	Resultaten vooronderzoek	2
3	Programma van Maatregelen.....	3
4	Bibliografie.....	4

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode DLV	23-10293		
Projectcode Onroerend Erfgoed	2023F356		
Locatie	Brakel Haeyershoek 1		
Kadastrale gegevens	Provincie Oost-Vlaanderen, Gemeente Brakel, Afdeling 1 (Nederbrakel), Sectie C, Percelen		
Coördinaten	Noordoost	X: 106 453	Y: 166 145
	Noordwest	X: 106 310	Y: 166 082
	Zuidoost	X: 106 542	Y: 165 830
	Zuidwest	X: 106 352	Y: 165 605
Oppervlakte plangebied	Ca. 87.634 m ²		
Oppervlakte geplande werken	Ca. 2.350,1 m ²		
Kartering gewestplan	Woongebied + agrarisch gebied		
Erkend Archeoloog	2022/00094 – Annelore Vromans		
Betrokken derden	Nvt		

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen langsheen de Haeyershoek 1 te Nederbrakel, deelgemeente van Brakel. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vooronderzoek

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein.

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Brakel, meer bepaald de deelgemeente Nederbrakel. De gemeentenaam "Brakele inferius" (Nederbrakel) komt van in de 13de eeuw voor. Op historisch kaartmateriaal er in het noordoosten van het plangebied een hoeve aanwezig, die op heden aangeduid is al bouwkundig erfgoed. De cartografische bronnen tonen echter dat er hoogstwaarschijnlijk geen erfgoedwaardige gebouwen gesloopt zijn buiten de huidige erfgoedgebouwen. Hierdoor is de verwachting op archeologische sites uit de nieuwe tijd en nieuwste tijd hoog voor vondsten en sporen die in verband kunnen gesteld worden met deze hoeve, hoogstwaarschijnlijk met uitzondering van historische hoevegebouwen.

Behorend tot de Vlaamse Ardennen in zuidoost-Vlaanderen, vertoont de gemeente een sterk heuvelachtig reliëf met een hoogte variërend van 35 tot 100 meter. De Kleiberg in het noordwesten is met 100 meter het hoogste punt, gevolgd door de Toepheuvel in het oosten met een hoogte van circa 85 meter. Het landschap wordt gekenmerkt door een opeenvolging van open kouters op de hoogste delen van afgeronde leemruggen en door gesloten begroeiing in depressies en beekvalleien. Het is een zeer waterrijk gebied met groot aantal bronnetjes. Het dorpscentrum ontwikkelde zich in de brede vallei rond de Zwalmbeek die het grondgebied van het zuidwesten naar het noordoosten doorsnijdt. Zwalmbeek behorend, met haar zijtakken (Dorenbosbeek (Verrebeek), Blekerijbeek (Slijpkotbeek) en Kouterbeek tot het verzamelgebied van de Schelde. De scheidingskam tussen Schelde- en Denderbekken loopt langs de Toepheuvel.

Behorend tot de Vlaamse Ardennen in zuidoost-Vlaanderen, vertoont de gemeente een sterk heuvelachtig reliëf met een hoogte variërend van 35 tot 100 meter. De Kleiberg in het noordwesten is met 100 meter het hoogste punt, gevolgd door de Toepheuvel in het oosten met een hoogte van circa 85 meter. Het landschap wordt gekenmerkt door een opeenvolging van open kouters op de hoogste delen van afgeronde leemruggen en door gesloten begroeiing in depressies en beekvalleien. Het is een zeer waterrijk gebied met groot aantal bronnetjes. Het dorpscentrum ontwikkelde zich in de brede vallei rond de Zwalmbeek die het grondgebied van het zuidwesten naar het noordoosten doorsnijdt. Zwalmbeek behorend, met haar zijtakken (Dorenbosbeek (Verrebeek), Blekerijbeek (Slijpkotbeek) en Kouterbeek tot het verzamelgebied van de Schelde. De scheidingskam tussen Schelde- en Denderbekken loopt langs de Toepheuvel.

Het plangebied zelf bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) over het algemeen tussen 41,11 en 49,5 m + TAW. Hierbij is er een overwegend natuurlijk reliëf aanwezig. Centraal ligt het hoger als uitloper van de verheving in het landschap die zich duidelijk aftekent in het westen. Naar het noorden en het zuiden toe loopt het terrein af.

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het grootste deel van het plangebied gekarteerd als leembodem met textuur B horizont of zonder profiel. Hier is mogelijk een dunne A-horizont aanwezig. Gelet op de landschappelijke ligging, in een omgeving met enkele beekvalleien, is er een hoge verwachting voor steentijdartefactensites aanwezig.

Binnen de contouren van het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden gekend. Binnen een straal van 1.000m rond het plangebied werden 9 CAI-meldingen aangeduid. Vier meldingen zijn aan het licht gekomen aan de hand van veldkartering of metaaldetectie. De overige zijn aangetroffen aan de hand van proefsleuven of een opgraving. Deze zijn over het algemeen uitgevoerd meerdere decennia of langer geleden. Het overgrote deel is te dateren in de Romeinse tijd, met één melding uit de late ijzertijd en een paar uit recentere periodes. De verwachting voor sites uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen (vroeg, volle en late middeleeuwen) is eerder matig.

De opdrachtgever plant op het terrein de uitbreiding van het bestaande landbouwbedrijf. De oppervlakte van de geplande werken is 2.350,1 m². In eerste instantie wordt een deel van de bestaande bebouwing gesloopt. Het gaat om een open schuur van ca. 360 m² en een deel verharding van 160 m². De vloerplaat en de verharding gaan zo'n 40 cm diep. Samen is de sloop dus goed voor 520 m² en zal volledig overlappen met de nieuwe situatie. Ten noorden van de bestaande stallingen en loods wordt een extra landbouwloods (1.138,14 m²) aangebouwd. De structuur zal steunen op betonnen poerfunderingen tot op voldoende draagkrachtige, vorstvrije ondergrond. Op heden wordt uitgegaan van een diepte van 80 cm voor deze funderingen. Het terrein kent een ophellend verloop van het oosten naar het westen toe. Op het maaiveld wordt een verdund zandbed aangelegd waardoor het terrein vlak wordt getrokken en waarop de vloerplaat komt te liggen. Dit zal in twee "trappen" gebeuren: het oostelijke deel (ca. 248 m²) wordt aangelegd op maximaal 30 cm boven maaiveld en gaat over tot op het maaiveldniveau; het westelijke deel (ca. 890 m²) wordt vanaf dat punt 1 meter hoger gelegd om zo naar het einde toe gelijk te komen met het maaiveldniveau. Nieuwe betonverharding (291,96 m²) wordt aangelegd ten westen van deze structuur. De verharding is zo'n 40 cm dik. Een nieuwe buffervoorziening (140 m²) wordt aangelegd parallel aan de Haeyershoek. Deze zal een maximale diepte hebben van 65 cm onder maaiveld. Aan de bestaande sleufsilo's net ten zuidwesten van de bebouwing wordt één extra sleufsilo (390 m²) aangebouwd. De diepte van de vloerplaat zal ca. 40 cm zijn. Eén sleufsilo dient ook geregulariseerd te worden (390 m²)

Eén van de aangevraagde werken is een regularisatie. Aangezien hier de werken reeds uitgevoerd zijn, komt er dus geen extra impact. De sloop van de open schuur en verharding heeft een oppervlakte van 520 m². Deze overlapt volledig met de nieuwbouw loods. Het op te werpen funderingsbed komt dus deels te liggen op deze verstoorde zone en zal dus geen extra impact creëren. Buiten deze zone komen de geplande werken op niet geroerde grond te liggen. Deze zijn echter relatief klein in oppervlakte én verspreid of lineair van aard. Geen enkele zone komt boven 700 m² aaneengesloten. Deze oppervlaktes zijn te klein om gedegen onderzoek uit te voeren. Gelet op het ontbreken van grootschalige impact op de ondergrond door de geplande werken, is er een laag potentieel op kennisvermeerdering aanwezig.

3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Gezien het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering, zijn volgens de beslissingsboom C.G.P.5.2. geen verdere maatregelen nodig. Het archeologisch onderzoek binnen het kader van de betreffende omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is dan ook volledig. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de initiatiefnemer, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de werken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht.

4 BIBLIOGRAFIE

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.